

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

VADLĪNIJAS LĪDZFINANSĒJUMA SAŅĒMĒJIEM UN PROJEKTU PARTNERIEM TIRGUS IZPĒTES VEIKŠANAI

Lai nodrošinātu, ka izmaksas projektos tiek veiktas ievērojot izmaksu lietderības, ekonomiskuma un efektivitātes principu, kā arī publiskā iepirkuma tiesisko regulējumu, ir izstrādātas vadlīnijas līdzfinansējuma saņēmējiem un projektu partneriem tirgus izpētes veikšanai Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.-2014. gada perioda programmas LV07 „Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm” un Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2009.-2014. gada perioda programmas LV02 „Nacionālā klimata politika” (turpmāk – programma) ietvaros.

Šīs vadlīnijas ir kā palīgmateriāls pareizai un efektīvai tirgus izpētes veikšanai un līgumcenas noteikšanai iepirkumos, kas veikti saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu (turpmāk – PIL), iepirkumiem, kas ir veikti saskaņā ar PIL 8.² pantu jeb t.s. mazajiem iepirkumiem, kā arī iepirkumu procedūrām, kas veiktas saskaņā ar 2013. gada 4. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 299 „Noteikumi par iepirkumu procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 299).

Vadlīnijās ietverts skaidrojums par iespējamajām tirgus izpētes veikšanas metodēm un avotiem, kā arī šo procesu dokumentēšanu, ņemot vērā, ka iepirkumu norisei un ar to saistītajai dokumentācijai ir jābūt caurskatāmā un izsekojamai.

Šajās vadlīnijās iekļautās prasības izriet no:

- 1) [Norvēģijas Ārlietu ministrijas 2011. gada 11. februārī apstiprināto noteikumu par Norvēģijas finanšu instrumenta ieviešanu 2009. - 2014. gadā](#) 7.2. apakšpunktā noteiktajiem attiecināmo izmaksu vispārējiem principiem;
- 2) [Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta komitejas 2011. gada 13. janvārī apstiprināto noteikumu par Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta ieviešanu 2009.-2014. gadā](#) 7.2. apakšpunktā noteiktajiem attiecināmo izmaksu vispārējiem principiem;
- 3) [Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.—2014. gada perioda vadības likuma](#) 14. panta 1. un 3. punkta nosacījumiem;
- 4) [Publisko iepirkumu likuma](#) 2. pantā noteiktā mērķa nodrošināt iepirkuma procedūras atklātumu, piegādātāju brīvu konkurenci un vienlīdzīgu attieksmi pret tiem, un publisko līdzekļu efektīvu uzmantošanu, kā arī 9. panta regulējuma, kas noteic, ka pasūtītājam ir pienākums noteikt paredzamo līgumcenu, lai izvēlētos atbilstošu iepirkuma procedūras veidu.

Papildus skaidrojumi par tirgus izpētes veikšanu atrodami [Iepirkumu uzraudzības biroja skaidrojumā par priekšizpētes veikšanu paredzamās līgumcenas noteikšanai](#).

Tirgus izpētes nodrošināšanā un dokumentēšanā līdzfinansējuma saņēmējs un projekta partneris rīkojas, ievērojot turpmāk minētos soļus.

I. Līguma slēgšanā piemērojamie normatīvie akti

Uzsākot iepirkumu vai līguma slēgšanu, līdzfinansējuma saņēmējam vai projekta partnerim ir jāizvērtē, kādi normatīvie akti piemērojami atbilstoši tā juridiskajam statusam, t.i. vai jāpiemēro PIL regulējums un no tā izrietošās prasības vai MK noteikumu Nr. 299 regulējums un no tā izrietošie ierobežojumi līguma slēgšanai un līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kārtība.

II. Iepirkuma priekšmeta apraksts

Līdzfinansējuma saņēmējam vai projekta partnerim ir jādefinē savas vajadzības (kas, kādā daudzumā ar kādām īpašībām, kādā kvalitātē un kad ir nepieciešams). Tas nozīmē, ka definē galvenās prasības pakalpojuma, piegādes vai būvdarbu līguma izpildei, nosakot līguma priekšmetu, galvenās tehniskās prasības, darba apjomu, termiņu, un citu svarīgu informāciju, kas var ietekmēt paredzamo līgumcenu.

III. Tirgus izpēte un tās dokumentēšana

NB! Tirgus izpēti pamatojošie dokumenti ir jāpievieno projekta pārskatam kopā ar citiem izdevumus pamatojošiem dokumentiem.

Līdzfinansējuma saņēmējs nodrošina, ka projekta partneris ievēro šajās vadlīnijās noteikto – veic tirgus izpēti un to atbilstoši dokumentē.

Ja tirgus izpēte jau ir veikta projekta iesnieguma sagatavošanas posmā un tā ir atbilstoši dokumentēta, tad līdzfinansējuma saņēmējs izdevumus pamatojošiem dokumentiem var pievienot dokumentāciju, kas apliecina projekta sagatavošanas posmā veikto tirgus izpēti, izņemot gadījumus, kad līdz attiecīgā iepirkuma izsludināšanai vai līguma slēgšanai ir pagājis vairāk nekā pusgads (būvdarbu gadījumā – gads) kopš attiecīgās tirgus izpētes veikšanas.

Atšķiras tirgus izpētes metodes, kas piemērojamas piegāžu un pakalpojuma līgumu gadījumā (II sadaļas 1. punkts) un kas piemērojamas būvdarbu gadījumā (II sadaļas 2. punkts).

1. Tirgus izpēte un tās dokumentēšana piegāžu un pakalpojumu līgumu gadījumā

Līdzfinansējuma saņēmējam vai projekta partnerim ir jāapzina iespējamie pakalpojuma sniedzēji vai piegādātāji. Lai nodrošinātu pēc iespējas objektīvāku tirgus izpētes rezultātu, ir jāsazinās ar vismaz trim iespējamajiem pakalpojumu sniedzējiem vai piegādātājiem, kuri atbilst izvirzītajām kvalifikācijas prasībām.

Ja nav iespējams iegūt informāciju no vismaz trim piegādātājiem un, ja nepieciešamajam pakalpojumam ir īpašs raksturs un to sniedz viens vai divi pakalpojuma sniedzēji, līdzfinansējuma saņēmējam vai projekta partnerim ir jāsniedz attiecīgs pamatojums, aprakstot šī pakalpojuma īpašo raksturu un cenu, kā arī norādot konkrētus pakalpojuma sniedzējus vai piegādātājus.

Tirgus izpēte var tikt veikta dažādos veidos, piemēram, sarakstes veidā, nosūtot e-pastus potenciālajiem pakalpojuma sniedzējiem vai piegādātājiem, apzvanot tos vai analizējot informāciju to mājas lapās, kā arī var pamatoties uz ekspertu slēdzieniem, u.tml. Tirgus izpētes un tās dokumentēšanas metodes norādītas 1. tabulā. Līdzfinansējuma saņēmējam vai projekta partnerim jāizvēlas vispiemērotākā metode attiecīgajā situācijā.

1.tabula: Tirgus izpētes un dokumentēšanas metodes

Npk.	Tirgus izpētes metode	Dokumentēšana
1.	Rakstiski , t.i., sarakste jebkādā formā ar vismaz trim piegādātājiem vai pakalpojuma sniedzējiem, lūdzot sniegt informatīvu piedāvājumu.	Jāsauglabā izsūtītās vēstules (t.sk. e-pasti, faksi) un saņemtie piedāvājumi
2.	Telefoniski , apzvanot iespējamus piegādātājus vai pakalpojuma sniedzējus un aptaujājot tos	Jādokumentē notikušās sarunas. Vēlams izveidot anketu ar jautājumiem, kurus uzdod visiem potenciālajiem piegādātājiem vai pakalpojuma sniedzējiem un sarunas laikā pieraksta saņemtās atbildes uz katru no jautājumiem, kā arī reģistrē telefonsarunas laiku.
3.	Potenciālo piegādātāju vai pakalpojuma sniedzēju aptauja klātienē	Jādokumentē notikušās sarunas. Vēlams sastādīt protokolu vai citu dokumentu brīvā formā, kur redzams tikšanās laiks, potenciālais piegādātājs vai pakalpojuma sniedzējs un piedāvātā cena.
4.	Potenciālo piegādātāju vai pakalpojuma sniedzēju mājas lapu izpēte internetā	Jāsauglabā izdruka no potenciālā piegādātāja vai pakalpojuma sniedzēja mājas lapas un saite uz mājas lapu. Jābūt redzamam izdrukas datumam.
5.	Brošūru, katalogu, bukletu u.c. dokumentu izpēte.	Jāsauglabā brošūras, katalogi, bukleti vai citi dokumenti, kuros ietverti piegādātāju vai pakalpojuma sniedzēju piedāvājumi.
6.	Eksperta slēdziens vai atzinums par iespējamām izmaksām	Jāsauglabā eksperta parakstīts slēdziens vai atzinums, kurā redzams eksperta vārds, uzvārds, amats, un, ja attiecināms, cita būtiska informācija, piemēram, sertifikāta numurs.

Ja tirgus izpēte tiek veikta rakstiski, telefoniski vai klātienē, lai piegādātāja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvātā cena būtu ticama, nepieciešams informēt potenciālo piegādātāju vai pakalpojuma sniedzēju par būtiskajiem līguma nosacījumiem, kas var ietekmēt paredzamo līgumcenu, un informēšanas faktam jābūt dokumentāli pierādāmam.

Papildus tam, tiek rekomendēts tirgus izpētes dokumentēšanai izmantot tabulu, kas pievienota šo vadlīniju 1.pielikumā.

2. Tirgus izpēte un tās dokumentēšana būvdarbu līguma gadījumā

Tirgus izpēte būvdarbu līguma gadījumā var tikt veikta dažādos veidos. Iespējamie avoti, kurus līdzfinansējuma saņēmējs vai projekta partneris var izmantot tirgus izpētes gadījumā ir:

- 1) būvobjekta tehniski ekonomiskais pamatojums;
- 2) sertificēta speciālista sagatavots darbu un materiālu kopsavilkums ar attiecīgi noteiktu līgumcenu (ja minētais dokuments nav vecāks par 12 mēnešiem);

- 3) tehniskā projekta ekonomikas daļa (t.sk. būvobjekta kontroltāme);
- 4) būvdarbu, kuriem netiek izstrādāts tehniskais projekts – sertificēta speciālista veikta objekta novērtējuma rezultātā sagatavots aprēķins (tāme).

Ņemot vērā labo praksi būvniecības jomā, ieteicams, ka rekonstruējamās būves tehniskā stāvokļa apsekošana ar mērķi sagatavot tehnisko dokumentāciju ir veikta ne vēlāk kā 18 mēnešus pirms būvdarbu iepirkuma procedūras izsludināšanas.

Vēršam uzmanību, ka arī būvdarbu līgumā gadījumā, ja paredzamā līgumcena nosaka zemsliedzīga iepirkuma procedūru (atbilstoši šīs kārtības IV.sadaļā noteiktajam), lai noteiktu, kam piešķiramas līguma slēgšanas tiesības, līdzfinansējuma saņēmējam vai projekta partnerim ir jāveic tirgus izpēte, rakstiski saņemot piedāvājumus no vismaz trīs būvdarbu veicējiem. Tādā gadījumā ir jāsaņem izsūtītie uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus un iesniegtie piedāvājumi, kā arī piedāvājuma izvēles pamatojums jānorāda šo vadlīniju 1.pielikumā pievienotajā tabulā.

IV. Līguma slēgšanai piemērojamās iepirkuma procedūras

Ņemot vērā potenciālo pakalpojuma sniedzēju un piegādātāju sniegto informāciju, nosaka paredzamo līgumcenu bez pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN). Līgumcenu nosaka kā plānoto kopējo samaksu par līguma izpildi, ņemot vērā jebkurus iespējamus līguma papildinājumus, kā arī visus saistībā ar līgumu maksājamus nodokļus, izņemot PVN.

Atbilstoši paredzamajai līgumcenai nosaka līguma slēgšanai piemērojamo procedūru.

2. tabula: iepirkuma procedūras veids atbilstoši paredzamajai līgumcenai iepirkumiem, kas veikti saskaņā ar PIL

Līgumcena (bez PVN) publisku piegādes līgumu vai publisku pakalpojumu līgumu gadījumā	Procedūra
Līdz 3 999,99 EUR	Zemsliedzīga iepirkums
No 4 000 līdz 41 999,99 EUR	t.s. „ <i>Mazais iepirkums</i> ” PIL 8. ² panta kārtībā
42 000 EUR un vairāk	PIL 8.pantā minētās iepirkuma procedūras

Līgumcena (bez PVN) publisku būvdarbu līgumu gadījumā	Procedūra
Līdz 13 999,99 EUR	Zemsliedzīga iepirkums
No 14 000 līdz 169 999,99 EUR	t.s. „ <i>Mazais iepirkums</i> ” PIL 8. ² panta kārtībā
170 000 EUR un vairāk	PIL 8.pantā minētās iepirkuma procedūras

3. tabula: iepirkuma procedūras veids atbilstoši paredzamajai līgumcenai iepirkumiem, kas veikti saskaņā noteikumiem par iepirkumu procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem (MK noteikumi Nr.299)

Līgumcena (bez PVN) piegādes līgumu vai pakalpojumu līgumu gadījumā	Procedūra
Līdz 69 999,99 EUR	Zemsliedzīga iepirkums
70 000 EUR un vairāk	MK noteikumu Nr.299 IV nodaļas kārtībā

Līgumcena (bez PVN) būvdarbu līgumu gadījumā	Procedūra
Līdz 69 999,99 EUR	Zemsliekšņa iepirkums
170 000 EUR un vairāk	MK noteikumu Nr.299 IV nodaļas kārtībā

V. Līguma slēgšana

Ja nosakot paredzamo līgumcenu, tā atbilst tabulā norādītajai **zemsliekšņa iepirkuma procedūrai**, līdzfinansējuma saņēmējs vai projekta partneris var slēgt līgumu bez attiecīgās iepirkuma procedūru veikšanas. Tādā gadījumā ir jāievēro drošas finanšu vadības princips, saimnieciskuma princips, lietderības princips un izmaksu efektivitātes un ekonomiskā izdevīguma princips. Minētie principi līdzfinansējuma saņēmējam jāievēro no pirmā *euro*.

Līdzfinansējuma saņēmējam un projekta partnerim ir pienākums līguma slēgšanā izvairīties no interešu konflikta, un tas nedrīkst slēgt līgumus ar saistītām personām.

Zemsliekšņa iepirkuma gadījumā, piegādātāja/ pakalpojuma sniedzēja vai būvdarbu veicēja izvēles pamatojumu vēlams norādīt šo vadlīniju 1.pielikumā pievienotajā tabulā.

Ja noteiktā paredzamā līgumcena pārsniedz zemsliekšņa iepirkumam noteikto līgumcenas sliekšni, līdzfinansējuma saņēmējs vai projekta partneris līgumu var slēgt tikai pēc **atbilstoši organizētas iepirkuma procedūras** ar tās rezultātā noteikto uzvarētāju. Arī šādā gadījumā ir pienākums saglabāt tirgus izpēti apliecinājošo dokumentāciju, lai pamatotu attiecīgās iepirkuma procedūras izvēli.

Tirgus izpētes dokumentēšana

Līdzfinansējuma saņēmēja vai projekta partnera nosaukums	
Projekta numurs un nosaukums	
Iepirkuma priekšmeta apraksts (tehniskās, funkcionālās vai darbības prasības, darba apjoms, termiņi, u.c.)	
Piedāvājumu vērtēšanas kritēriji, to īpatsvars	

Informācija par piedāvājumiem:

	Piedāvājums Nr.1	Piedāvājums Nr.2	Piedāvājums Nr.3
1. Piegādātāja/ pakalpojuma sniedzēja nosaukums			
2. Piedāvājuma kopējā cena bez PVN ¹			
3. Informācija par pasūtītāja piedāvājuma saņemšanas veidu ² un laiku			
4. Piezīmes, papildus informācija			

Paredzamā līgumcena/ Izvēlētais piedāvājums:

5. Vai jāveic iepirkums atbilstoši Publisko iepirkumu likumam vai Ministru kabineta 04.06.2013. noteikumiem Nr.299?	
6. Paredzamā līgumcena bez PVN ir: <i>(aizpilda, ja atbilde uz 5.jautājumu ir „Jā”)</i>	
7. Izvēlētais piedāvājums <i>(aizpilda, ja atbilde uz 5.jautājumu ir „Nē”)</i>	
8. Pamatojums piedāvājuma izvēlei <i>(aizpilda, ja atbilde uz 5.jautājumu ir „Nē”)</i>	

Tirgus izpētes veicējs:

Paraksts:

Datums:

¹ Gadījumos, kad iepirkuma priekšmets ir specifisks un grūti salīdzināms, pasūtītājs var norādīt arī citus salīdzināmus rādītājus, piemēram, pakalpojuma stundas likmi u.c.

² Jānorāda pēc kādas metodes iegūta informācija par piedāvājumu – sarakstes veidā, e-pastā, mājas lapā, bukletā, vai citur.